

INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland, e.V.

(16) Hüttenfeld über Lampertheim, Deutschland

Nr. 13 (42)

1962 m. vasario 26 d.

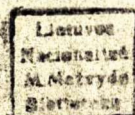
Šis leidinys leidžiamas
rankraščio teisėmis. Pasi-
naudojant jo žiniomis, malo-
niai prašoma nurodyti šaltinį.

LIETUVIŲ RYŽTAS IR LIUDIJIMAS

Centrinis Vasario 16-tosios Minėjimas Vakarų Vokietijoje

PLB Vokietijos Krašto Valdybos Pirmininkas kun. Br. Liubinas atidarydamas Kr. Valdybos surengtą Vasario 16-tosios minėjimą Stuttgarto Dainų Halėje, sekmadienį, vasario 18 d., su pagrindu galėjo džiaugtis, nes gražioje Mocarto vardo salėje buvo susirinkę virš 500 svečių, jų tarpe visa eilė žymių Vakarų Vokietijos valstybės ir Bažnyčių pareigūnų, įvairių kitų draugingų tautų atstovų ir daug lietuvių iš daugelio netolimų Vokietijos vietovių. Savo sveikinimo žodyje jis suminėjo dr. Gurk, Baden-Wuerttemberg parlamento pirmininką, vice-ministrą Schwarz, atstovaujantį Baden-Wuerttemberg krašto Ministrą Pirmininką ir visą vyriausybę, Herbert Czaja, Federalinio Parlamento narį Bonnoje, prel. dr. Hufnagel, Rottenburgo vyskupo įgaliotinį, direktorių Laimons P. Pavuls, Pasaulinės Liuteronų Sąjungos atstovą, buv. ministrą R. Liepinš, latvių atstovą, Juku Pent, estų atstovą, kan. J. Janusz, lenką, D. Kosmawicz, baltgudžių Centrinės Tarybos įgaliotinį, magistrą Adolfs Šildė, Baltų Draugijos vicepirmininką, ukrainiečių, vengrų ir kitų tautybių atstovus. Iš lietuviškųjų institucijų buvo atstovaujama: VLIKo VT jos pirmininko Jono Glemžos ir dr. P. Karvelio, Katalikų Sielovados Vokietijoje, jos direktoriaus tėv. Alfonso Bernatono, Vasario 16 Gimnazija, jos direktoriaus kun. dr. Lado Gronio, eilės mokytojų ir mokytojų, lietuviškieji LS daliniai ryšių karininko inž. J. Augustaičio ir kūrėjų vadų J. Matulaičio ir J. Venckaus su nemažu skaičiumi kūrėjų narių. Šalia lietuvių iš vietinės Stuttgarto apylinkės, į minėjimą atsilankė apie 30 asmenų grupė iš tolimojo Kaiserslauterno (apie 220 km), apie 10 asmenų iš Uhlerborno (taip pat apie 220 km), apie 20 asmenų iš Rastatto, mažesnės grupės iš Muensterio prie Dieburgo, Muencheno, Memmingeno, Hechingeno ir daugelio kitų V. Vokietijos vietovių, siekiant iki 500 km nuotolio. Iš Heidelbergo buvo atvykęs gražus būrelis studentų, JAV-bių lietuvių. Bū Pirmininke, dar dalyvavo Kr. Valdybos nariai: E. Simonaitis, A. Šukys ir J. Stankaitis.

Iš vokiečių tarpo sveikinimo žodžius tarė Baden-Wuerttemberg parlamento pirmininkas dr. Gurk, Baden-Wuerttemberg vyriausybės įgaliotinis vice-ministras Schwartz ir Rottenburgo vyskupo atstovas prel. dr. Hufnagel. Kalbėjęs krašto vyriausybės vardu p. Schwartz pabrėžė, kad Vokietijos vyriausybės sluogsniai noriai remia lietuviš-

kąją veiklą ir yra pasiryšę visomis įmanomomis priemonėmis Vokietijoje gyvenantiems lietuviams pagelbėti išlikti lietuviiais ir puoselėti lietuviškąją kultūrą. Jis priminė vokiečių teikiamą pagalbą Vasario 16 Gimnazijai ir pažadėjo, kad ateityje toji pagalba dar suintensyvėsianti. Iš kitų tautybių tarė sveikinimo žodį buv. ministras R. Liepinš latvių vardu, Juku Pent Estų Centrinio Komiteto vardu ir lenkas kan. Juliusz S. Janusz. Jie visi trys savo kalbas užbaigė lietuviškuoju: tėgyvuoja laisva ir nepriklausoma Lietuva!

Krašto Valdybos Pirmininkas savo atidėromajame žodyje vokiečių kalboje pareiškė lietuvių ryžtą siekti Nepriklausomybės ir jų pareigą skelbti laisvajam pasauliui Lietuvai daromąją skriaudą, o taip pat laisvajam pasauliui priminti grėsmę susilaukti to likimo, kurį kenčia Lietuva. Jis padėkojo Vokietijos vyriausybei už palankumą ir paramą lietuviškiesiems reikalams, ypač, Vasario 16 Gimnazijai. Taip pat pareiškė lietuvių užuojautą Saaro krašto kasyklų nelaimės aukoms ir nukentėjusiems nuo siaubingojo potvynio Š. Vokietijoje, ypač Hamburge. Kalbėdamas lietuviškai, Kr. Valdybos Pirmininkas pareiškė pagarbą dar gyviems Vasario 16-tosios akto signatarams, pagerbė minėjime dalyvaujančius Nepriklausomybės kovų savanorius kūrėjus ir paprašė visų susirinkusiųjų susikaupimo minute pagerbti visus žuvusiuosius kovose už Lietuvos laisvę. Toliau, skatino išlikti lietuviiais ir vieningomis jėgomis, įsijungus į bendruomenines organizacijas, siekti laisvos ir nepriklausomos Lietuvos.

Pagrindinę paskaitą laikė Vokiečių-Lietuvių Sąjungos Pirmininkas dr. Hermann Josef Dahmen, kuris labai daug prisidėjo prie visminėjimo parengimo. Jis išskėlė lietuvių tautos senumą, pabrėžė senosios Lietuvos valstybės galybę ir reikšmę anais laikais ir patvirtino lietuvių tautos šventą teisę į laisvą ir nepriklausomą valstybinį gyvenimą. Paskaitininkas, pats iš profesijos būdamas kultūrininkas - muzikas, kiek ilgiau ir išsamiau apsistojo prie gražiųjų lietuvių dvasios savybių apibūdinimo, ypač, išryškindamas lietuviškosios liaudies dainos grožį ir jos reikšmę kitų kraštų, o ypač vokiečių liaudies dainai ir bendrai dainos kultūrai.

Minėjimo programa buvo padalinta į dvi dalis. Pirmojoje buvo pasakytos visos viršminėtosios kalbos. Į indomų vientisą vienetą jos buvo supintos lietuviška muzika ir liaudies dainos solc. Pačioj pradžioj ir pabaigoj dalyviai turėjo progos išgirsti Stasio Vainiūne kompozicijas styginiam kvintetui (op. 25, I, Allegro moderato ir IV, Allegro) - išpildytas Heinz Berndt ir Josef Schumann - smuikas, Walter Hentschel ir Dieter Brachmann - violencello ir Manfred Gutscher - pianinas Solistė Marija Panse-Simaniukštytė, akomponuojant Manfred Gutscher, padainavo 6 lietuvių liaudies dainas: St. Šimkaus "Kur bakūžė samanota", A. Kačanausko "Manc gimtinė", J. Gruodžio "Visur tylą". Trys paskutinės jos dainos buvo dienos paskaitininko dr. H. Dahmen: "O tai dėkui mičiutei!", "Vai pūtė, pūtė šiaurys vėjalis", "Vai, kas sodai, do sodeliai". Solistė publikos buvo šiltai sutikta ir dar papildomai sudainavo "Šalia kelio vieškelėlio gyveno šaltyšius". Pirmoji dalis buvo užbaigta Tautos Himnu.

Antrajai daliai vadovavo Vasario 16 Gimnazijos mokytoja aktorė Eliza Gedikaitė. Išangoje ji padeklamavo B. Brazdžionio "Lietuva iš tolo". Toliau sekė tautiniai šokiai, meniškas skaitymas, deklamacij. Vasario 16 Gimnazijos mažųjų ir didžiųjų šokėjų grupės keturiais išėjimais sušoko 10 šokių. Mažosios: Žilvitį, Noriu miego, Kalvelį ir Polkutę (pastarąją šoko dvi mergytės). Didieji: Jonkelį, Oželį, Kepurį, Kubilą, Lenciūgėlį ir Malūną. Kiekvienas šokis vertai susilaukė entuziastingų visos publikos katučių. Grakšti ir simpatinga šokėjų leiky-

seną išpirko ir vieną kitą smulkią klaidelę. Garbės svečiai klausė, ar Vasario 16 Gimnazijoje yra ir baletų mokykla... Tautinių šokių mokytoja yra E. Tamošaitienė-Gėdikaitė. Stipriais prožektoriais apšviestoje scenoje nepaprastu grožiu išsiskleidė naujieji mergaičių tautiniai rūbai, gražiai pasiūti kruopščiomis p. H. Motgabienės rankomis.

Didelio publikos įvertinimo susilaukė Stuttgarto teatro aktorius Harald Bender, meniškai perskaitęs Nelės Mazalaitės "Ilgėsio legendą" ir 4 lietuvių autorių eilėraščius vokiškai. Su dideliu gyumu ir išraiškingumu Eliza Gedikaitė padeklamavo Maironio baladę "Ičinskas". Nors dalis publikos tą pačią aktorės deklamaciją girdė jau ne pirmą kartą, tačiau visi klausytojai buvo rište pririšti jos deklamacijos spalvingumu ir, jai nutilus, prapliupo nesulaikomomis katutėmis.

Ir šiaip jau graži Mocarto vardo salė, su dideliu skoningumu buvo papuošta pagal Vasario 16 Gimnazijos inspektoriaus ir meno mokytojo Alfonso Krivicko projektą. Jis pats su poros mokinių pagalba atliko ir patį konkretų puošimo darbą.

Nors visa minėjimo programa užtruko netoli keturių valandų, tačiau ir saviesiems ir svetimiesiems tas laikas praskrido su nepaprastu lengvumu. Pabaigos žodyje Kr. Valdybos Pirmininkas, pakvietęs į sceną programą išpildžiusiuosius Vasario 16 Gimnazijos moksleivius su jų mokytoja, nurodė ji juos, kaip įgyvą Lietuvos prisikėlimo simbolį ir laidą. Jis, pasinaudodamas ta proga, pareiškė nuširdžią padėką visiems Vasario 16 Gimnazijos rėmėjams, ypač, JAV-bių ir kitų kraštų lietuviams. "Kol lietuviškasis jaunimas lietuviškai meldžiasi ir lietuviškai kalba, kol dainuoja lietuviškas dainas ir šoka tautinius šokius, tol Lietuvos padėtis nėra beviltiška" - baigė PLB Vokietijos Krašto Valdybos Pirmininkas.

Minėjimo išlaidoms padengti tikimasi gauti paramą iš vokiečių vyriausybės. Programą išpildžiusiems Vasario 16 Gimnazijos moksleiviams pietus ir vakarienę finansavo Rottenburgo vyskupija.

PLB VOKIETIJOS KRAŠTO VALDYBA LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS 44 METU
SUKAKTIES PROGA SVEIKINO RASTU IR TELEGRAMOMIS:

Pabėgėlių Ministerijos įgaliotas p. Lueder; Regierungspraesidium Nordbaden vardu, Regierungsvizepraesidentas Goldschmidt; Regierungspraesidium Nordbaden - Oberregierungsrat Mock; Baden-Wuerttembergo Ministro Pirmininko asmeninis patarėjas Oberregierungsrat Dr. Rundel; Baden-Wuerttembergo Wirtschaftsministerium Ministro asmenišką referentą Vollmer; Kulturministerium Baden-Wuerttemberg vardu Ministerialrat Kieffer; Baden-Wuerttembergo Vidaus Reikalų Ministerio asmenišką patarėją Rommel; Baden-Wuerttembergo Vidaus Reikalų Ministerijos Pagrindinio Skyriaus Pabėgėlių Reikalams Referentą Hans C. Steinmeyer; Vyriausias Stuttgarto miesto Burmistras per savo referentą Klumpp; Oberschulamt Nordbaden Pirmininkas; Das Hilfswerk der Evangelischen Kirche in Deutschland Hauptbuero Braunschweig vardu Mueller; Kirchenleitung der Evangelischen Kirche in Hessen und Nassau vardu Oberkirchenrat D. Wissmann; Vyriausias Weinheimo miesto Burmistras Engelbrecht; Įstaiga užsieniečių reikalams, vadovas Prof. Dr. V. Mende, jo vardu Walter Conradi; Vokiečių iš Lietuvos Landsmannschafts Pirmininkas Prof. Dr. J. Strauch; Lenkų Pabėgėlių Vokietijoje Sąjunga; Latvių ir Estų Centriniai Komitetai;

Ukrainiečių Sielovada Dr. Vladimir Arvay; Pabėgėlių Sąjungos Vokietijoje Pirmininkas Kuczera; Tarptautinis Komitetas Krikščioniškai Kultūrai ginti vardu G. Jaeschke; ir daugelis kitų užsieniečių ir savųjų. Labai malonus laiškas buvo gautas iš G. S t a r k e, Vortr. Leg. Rat. I.-Kl im Auswaertigen Amt Bonnoje, kuri čia ir pacituojuame:

"Kaip tik pasiekė mane Jūsų malonus kvietimas atsilankyti Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo minėjimam. Aš Jums tvirtinu, kad kiti tarnybiniai įsipareigojimai nebeįmanomi atšaukti ir aš minėjimam atvykti negaliu. Programa, kuri bus Stuttgarte išpildyta, ypatingai jautrios dainos (taip ir rašo "dainos" red.) taip labai viliojančiai traukia jas išgirsti. Šio kvietimo proga kaip tik noriu pasinaudoti pareiškimui apie mano taip augštai vertinamą lietuvių tautą, jos garbingą kultūrą ir jos tautinį laisvės siekimą pagerbti. Mano gyvenimo kelyje teko sutikti daug svetimų tautų žmonių. Tačiau antros tokios, kaip lietuvių tauta, kuri man suteikė tiek džiaugsmo, nesutikau. Ypatingai vienas iš jų - J.E. Vyskupas Reinys, su kuriuo teko metus sėdėti toje pačioje celėje bolševikiniam kalėjime - užsipelnė mano didelės pagarbos."

Nepriklausomybės minėjimai ir kitos žinios iš Vokietijos Lietuvių Bendruomenės periferijų

Bremenas. Bremeno Apylinkės Valdyba jau seniai ruošėsi surengti susipažinimo vakarą, kad kartą suvedus kiek galint daugiau lietuvių į vieną vietą. Bet tai vis trukdė tinkamos patalpos klausimas. Pagaliau buvo tinkama patalpa surasta ir pirmas lietuviškas pobūvis Bremene įvyko sausio 21 dieną Bremen-Findorf svetainėje. "Landhaus Tulpe". Susirinko apie 70 lietuvių iš Bremeno ir apylinkės. Kadangi visi labai išsklaidytai gyvena, nes ir pats Bremeno miestas tęsiasi apie 40 kilometrų, daug kas su kitais nebuvo pažįstami. Ta proga buvo užmegztos naujos pažintys, pasikalbėta, padainuota ir prie savos muzikos pasilinksmita. Šio pirmojo pobūvio dalyviai pareidauja ir ateityje tokių parengimų.

Prieš tai ten pat, 14 val., įvyko BALFO Bremeno ir apylinkės šelpiamųjų susirinkimas, kuris taip pat gana skaitlingai buvo lankytas. Susirinkimui pirmininkavo K. Požėla ir sekretoriavo Fr. Šlenteris. Įgaliotinis J. Sėdaitis padarė platų pranešimą apie gautas gėrybes, jų padalinimą ir bendrai apie BALFO veiklą. Susirinkimas nutarė padėkoti BALFO Pirmininkui kan. prof. dr. J.B. Končiui, BALFO vadovybei - direktoriams ir JAV lietuviams, kurie nuolat šelpia savo vargstančius tautiečius Vokietijoje. Padėkota ir Bremeno Įgaliotiniui Jonui Sėdaičiui, kuris aukoja daug savo laiko, nes praktiškai vienas atlieka visus darbus, ir savo name duoda patalpas gaunamas gėrybes sudėti. Į Šalpos Komisiją nariais išrinkti: K. Jocys, G. Liudžiuvaitis ir Fr. Šlenteris. Susirinkimas baigtas Tautos Himnu.

Vasario 17 d. čia buvo surengtas ir platesnio masto Nepriklausomybės minėjimas, tačiau redakcija dar žinių negavo apie parengimo pasisekimą.

Frankfurtas. Sausio 27 d. čia įvyko Frankfurte ir apylinkėse gyvenančių lietuvių susirinkimas, kuriame buvo nutarta steigti Frankfurto apylinkę. Susirinkimas išrinko sekančius organus: Apylinkės Valdybą sekančios sudėties: Aleksandras Mariūnas, Genė Dubauskaitė, Pranas Kutkaitis ir Otto Kemežys; Kontrolės Komisija: Gustavas Mykolaitis, Greta Jasevičiūtė ir Rimutė Mariūnaitė; Salpos Komisija: Vincas Maščinskas, Bronė Kutkaitienė ir Bronius Kempka. Apie paraišų pasiskirs-

tymą žinių negauta. Nepriklausomybės minėjimas Frankfurte turėjo įvykti II.24 ar III.3.

Geesthachtas. Sausio 14. d. čia įvyko Apylinkės narių visuotinas metinis susirinkimas, kuriame buvo patvirtinta ta pati praeitęs kadencijos Apylinkės Valdyba: Ad. Midveris, V. Barkauskas ir A. Gerke. Nepriklausomybės minėjimas turėjo įvykti II.16. Apie parengimą dar žinių neturima.

Hamburgas. II.16 čia buvo rengiamas Hamburg 13, Mittelweg-Schule minėjimas, tačiau dėl įvykusios skaudžios potvynio katastrofos jokių žinių apie minėjimą negauta. Šia proga Kr. Valdyba siunčia nuširdžią užuojautą hamburgiškams.

Hannoveris. Čia minėjimas buvo prarastas II.17 Hannover - Stoecken stovykloje. Minėjime dalyvavo virš 20 žmonių. Salė ir stalai buvo gražiai papuošti tautinėmis spalvomis ir vytimi. Minėjimą atidarė Apylinkės Pirmininkas V. Šukys ir pakvietė paskaitai I. Apyrubi, PLB Vokietijos Krašto Valdybos narį. Prelegentas savo kalboje plačiai palietė garbingą Lietuvos praeitį, carų Rusijos priespaudos laikus ir 1918.II.16 atgautą Nepriklausomybę. Priminė susirinkusius Nepriklausomybės laikų karus su bolševikais, bermontininkais ir lenkais ir laisvėje išgyventą laikotarpį, kurį nutraukė žiauri ir klastinga bolševikų okupacija 1940.VI.15. Prasidėjęs 1941.VI.22 Antrasis Pasaulinis Karas mūsų vilčių ir troškimų nepateisino. Nors bolševikai vokiečių buvo iš Lietuvos išvaryti su pagalba sukilusių prieš bolševikus Lietuvos sūnų ir dukrų, Lietuvai nei laisvė, nei nepriklausomybė nebuvo sugražinta. Vokiečių frontui rytuose subyrėjus, 1944 m. vasarą Lietuva vėl patenka po bolševikų okupacija, kuri tęsiasi po šiai dienai su visais komunistinio režimo žiaurumais. Kvietė visus nestovėti nuošalėje lietuviškų reikalų, būti vieningais ir išlikti susipratusiais lietuviais. Žuvę už Lietuvos laisvę ir Nepriklausomybę karuose, okupantų kalėjimuose, jų KZ-tuose, bei ištrėmimuose buvo pagerbti tylos minute atsistojimu. Minėjimas buvo užbaigtas Tautos Himnu.

Ta proga į Hannoverio Apylinkę buvo priimti nauji nariai ir prarasti Apylinkės Valdybos rinkimai. Apylinkės Valdyba perrinkta ta pati su Pirmininku V. Šukiu priešakyje.

Kaiserslautern. Minėjimas įvyko vietinės PLB Apylinkės ir 8593 IS kuopos vadovybės iniciatyva, II.10 kuopos patalpose. Rengėjų vardu minėjimą atidarė Vasario 16 Gimnazijai Remti Būrelio Pirmininkas ltn. Jurgis Barasas. Paskaitą laikė Kaiserslauterno Apylinkės Pirmininkas Labanauskas. Dalyvių labai šiltai priimtą meninę dalį atliko mažosios Vasario 16 Gimnazijos tautinių šokių šokėjos ir jų mokytoja E. Gedikaitė. Pastaroji padeklamavo su jai savitu gyvumu ir išraiškingumu B. Brazdžionio "Lietuva iš tolo" ir S. Neries "Eglė žalčių karalienė". Programos atlikėjams šiltu žodžiu padėkojo 8593 IS kuopos vadas kpt. Juozas Venckus, o dalyviai savo pasitenkinimą išreiškė ne tik nesibaigiančiu plojimu, bet ir apčiuopiamomis dovanomis: mažosios šokėjos gavo šokolado ir sausainių. Dalyvavo apie 100 lietuvių ir svečių, kurie po programos dar keletą vokiečių valdovų pabuvojo lietuviškoje nuotaikoje.

Krefeldas. II.17 čia taip pat buvo rengiamas minėjimas. Apie jo pravedimą žinių negauta.

Lebenstedt-Salzgitter. Neseniai atgaivinta šioji apylinkė II.16 surengė minėjimą vasario 18 dieną YMCA patalpose. Minėjime dalyvavo

apie 200 žmonių. Minėjimą atidarė Apylinkės V-bos vicepirmininkas, dvi lietuvaitės tautiniuose rūbuose ėnešė Lietuvos ir Vokietijos vėliavas, asistuojamas skautų. Žodį tarti buvo pakviestas PLB Vokietijos Krašto Valdybos narys I. Apyrubis. Savo kalboje prelegentas perbėgo visą garbingą Lietuvos praeitį, paminėdamas ir nelaimingą Lietuvos uniiją su Lenkija ir jų padalinimą. Lietuvos vergija po caristinės Rusijos jungu tęsėsi 123 metus, kai "po Lietuvos žemę, nei žodžio, nei rašto neleido erelis suspaustais sparnais". Po I-jo pasaulinio karo Rusijos imperijai sugriuvus, 1918.II.16 Lietuva nusikračiusi Rusijos vergijos pančius, pasiskelbė nepriklausoma valstybe. Kiek ilgiau prelegentas sustojo ties gyvenimu Nepriklausomybės laikais, pasiekta pažangą visose gyvenimo srityse. Kilęs karas vieną okupaciją pakeitė kita, o vėliau grįžo vėl raudonieji. Bolševikų okupacija tebesitęsia ir tautos kančioms nesimato galo. Afrikoje dygsta naujos tautos, o dėl SSSR vergijoje esančių tautų niekas nedrįsta tiesos žodį tarti.

Minėjimas buvo baigtas Tautos Himnu. Po oficialiosios dalies Apylinkės Pirmininkas A. Kairys padeklamavo du eilėraščius "Lietuvi" ir "Tėviškė", Apylinkės sekretorė I. Kotkytė "Dainuojančiai sesei" ir 11 m. mergaitė Olišauskaitė "Ar sugriši", už ką visi susilaukė iš dėkingos publikos daug katučių. Atvykusios iš Hamburgo I. Šeferytė ir D. Herbstaitė duetu padainavo "Miglotas rytas", "Zvaigždutė", "Palvas arklys" ir "Plaukia mano laivelis". Buvę kariai progomis taip pat padainavo gražių lietuviškų liaudies ir kariškų dainų.

Apylinkės Valdyba už pravestą minėjimą labai pagirtina.

Memmingene ir Muenchene minėjimai buvo pravesti labai turininga programa, tačiau dar negauta išsamesnių žinių.

Muelheime minėjimas įvyko II.24. Žinių taip pat negauta.

Osnabruecke visuotinas susirinkimas ir minėjimas įvyko II.18. Žinių dar neturima.

Lebenstedtas. Čia I.14 įvykęs susirinkimas išrinko sekančios sudėties Valdybą: p-kas A. Kairys, vicep.- K. Masiliūnas, sekr. I. Kotkytė, Išd. E. Kairienė, kontrolierius - R. Sprainys.

Pirnebergas. II.3 įvykęs susirinkimas patvirtino buvusią valdybą: Maziliauskas, Berentienė ir kandidatė Banevičienė.

Rastatt. Minėjimas įvyko sekmadienį, II.11 d. Jį atidarė vietinės PLB Apylinkės Valdybos Pirmininkas J. Rugulys. Paskaitą laikė PLB Vokietijos Krašto Valdybos Pirmininkas kun. Bronius Liubinas, ypatingai pabrėždamas bendruomeninės organizacijos svarbą lietuviybės išlaikymui. Pamaldas su dienai pritaikytu pamokslu atlaikė Sielovados direktorius tėv. Alfonsas Bernatonis. Dalyvavo apie 30 lietuvių.

Schwetzingen. 8591 LS kuopoje Nepriklausomybės sukaktis buvo paminėta II.16. Pamaldas atlaikė kun. Br. Liubinas. Antrąją minėjimo dalį pravedė kuopos vadas kpt. Jonas Valiūnas. Paskaitą laikė savanoris kūrėjas, ats. plk. ltn. Viktoras Sutkus.

Uhlerborn. 4204 LS lietuvių kuopoje Nepriklausomybės atgavimo sukaktis buvo paminėta II.16. Pamaldas atlaikė ir pamokslą pasakė kun. Br. Liubinas toj pat patalpoj, kurioj betarpiškai sekė ir akademinė minėjimo dalis. Atidaromąjį ir sveikinimo žodį tarė kuopos vadas kpt. Juozas Matulaitis. Paskaitą laikė savanoris kūrėjas ats. plk. ltn. V. Sutkus. Meninėje dalyje pasirodė kuopos narys vengras Herpai

su smuiku ir kuopos sanitaras Vyt. Pundzevičius su vargonėliais. Pabaigoje dar buvo pasiklausyta lietuviškų plokštelių muzikos.

Paminėtina, kad ši LS kuopa III.2 rengia didelį savo kuopos gyvavimo 15 m. sukakties minėjimą. PLB Vokietijos Krašto Valdyba linki šiai kuopai, jos vadovybei ir nariams dar daug metų nenuilstamai dirbti savo lietuvišką ir militarinį darbą.

Vechta. Kaip St. Motūzas praneša, šios prieglaudos seneliai paminėjo Nepriklausomybės atgavimo minėjimą, gautus VLIKO tai progai lapelius išsiuntinėjo Vechtos ir Lohnes apylinkių įtakingiems visuomenės atstovams ir laikraščių redakcijoms. "Nordwest Zeitung" iš II.16 Nr. 40 įdėjo straipsnį "Litauer gedenken ihrer Heimat" su St. Motūzo darbelių nuotrauka, o "Oldenburgische Volkszeitung" Nr.40 trumpą straipsnelį "Wir wollen wieder frei sein" su Vyties nuotrauka. Šventės proga Vechtos seneliai Tautos Fondui suaukojo DM. 35,50.

Weinheimas. Čia numatytas metinis apylinkės narių susirinkimas ko-vo 4 d. Weinheime "Gastætte zur Bahnhof", kur bus išrinkta nauja Apylinkės Valdyba ir paminėtas Nepriklausomybės atgavimas. Paskaitininku numatytas Eduardas Voroneckas.

Nepriklausomybės proga Krašto Valdybai ir Vasario 16 Gimnazijai po DM. 100.- paaukojo kpt. Blunchinas, Bad Kreuznache ir J. Lengvinas, Goenningen. Kr. Valdyba ir Gimnazijos vadovybė aukotojams reiškia nuoširdžią padėką.

ESTIJOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS STUTTGARTE

Estijos Nepriklausomybės šventės minėjimas II.24 d. 17 val. įvyksta Stuttgarte - Bad Cannstatt, "Hotel Schwabenbraeu" patalpose. Minėjime PLB Vokietijos Krašto Valdybai atstovaus jos narys A. Šukys. Estų Centriniam Komitetui pasiūstas pasveikinimas ir palinkėta kuo greičiausiai atgauti laisvę.

VOKIETIJOS KRAŠTO TARYBOS RINKIMŲ KOMISIJOS PRANEŠIMAI

Bendraraštis Nr. 1

Išrinktieji kandidatai Rinkimų Komisijon pareigomis pasiskirstė sekančiai: J. Barasas - pirmininkas, E. Voroneckas - Vicepirmininkas, J. Pauliukevičius - sekretorius, P. Chmiliauskas - narys, M. Sprogys - narys.

Rinkimų Komisijos adresas: PLB Vokietijos Krašto Tarybos Rinkimų Komisija, Kaiserslautern 2, Schliessfach 1525

Visais rinkimų reikalais prašome kreiptis į Rinkimų Komisiją tik viršnurodytu adresu. Ta pačia proga kviečiame visas Apylinkių Valdybas ir Seniūnijas ypač glaudžiai bendradarbiauti su Rinkimų Komisija, kad 1962-ųjų metų rinkimai į PLB Vokietijos Krašto Tarybą praeitų sklandžiai ir tvarkingai.

Pasirašė: J. Barasas, P-kas
J. Pauliukevičius, Sekr.

Bendraraštis Nr. 2

1. Rinkimų Komisija nutarė ir skelbia, kad rinkimai į PLB Vokieti-

jos Krašto Tarybą bus pravedami š.m. birželio mėn. 3 d. (R.N.Par.2/I).

2. Apylinkių Valdybos ir Seniūnai prašomi tuojau sudaryti pilnateisių rinkikų sąrašus ir juos pristatyti Rinkimų Komisijai, Kaiserslautern 2 Schliessfach 1525, neveliau š.m. kovo mėn. 15 d. Sąrašai sudaromi raišymo tvarka, atžymint visų pilnateisių Apylinkės rinkikų pavardes, vardus, amžių ir adresus. (R.N. Par. 7/I). Sąrašo gale būtina pažymėti jo atskleidimo datą bei skundams paduoti tvarką ir terminus. (R.N. Par. 7/II).

3. Įsakmiai primename, kad atsižvelgiant į rinkimų datą - 1962.VI.3, rinkikų sąrašai turi būti atskleisti Apylinkėse bei seniūnijose žiūrėjimui neveliau, kaip 1962.IV.15 d., septynių dienų laikotarpiui; atseit, bent iki 1962.IV.22. Žinoma, sąrašus galima atskleisti ir anksčiau. (R.N.Par.8). Bendruomenės Apylinkių Valdybos ir Seniūnai įpareigojami paskelbti visų savo narių žiniai, kur ir kuriomis dienomis bei valandomis galima rinkikų sąrašus žiūrėti. (R.N. Par. 9/I).

4. Rinkimų Komisija prašo Apylinkių Valdybas ir Seniūnus, prieš sudarant rinkikų sąrašus, paraginti visus Bendruomenės narius, kad kiekvienas atliktų savo solidarumo pareigą, apsimokėdamas Bendruomenės nario mokestį. Mat, tik atlikusieji bendruomenės pareigas, tegali būti laikomi pilnateisiais jos nariais ir įrašomi į rinkikų sąrašus (Statuto Par. 6 ir R.N. Par 7/I).

5. Tikime, kad mūsų Bendruomenės nariai gerai supranta, jog dalyvavimas rinkimuose, nėra vien tik teisė, bet ir kiekvieno sąmoningo Bendruomenės nario pati pirmeilė ir garbinga pareiga. Turime vilties, kad kiekviena Apylinkės Valdyba ir kiekvienas Seniūnas padarys viską, kas tik yra jo galioje, kad kuo daugiausiai Bendruomenės narių susirinktų š.m. birželio mėn. 3 d. prie balsavimo urnų ir atliktų tą savo garbingą pareigą.

6. Kartu su savo bendraraščiu pasiuntėme po vieną egzempliorių Lietuvos Bendruomenės Statuto ir Krašto Tarybos Rinkimų Nuostatų. Prašome su nuostatais ir Statutu gerai susipažinti, kad išvengus eventualių klaidų, nesusipratimų ir netikslumų, nes juo kruopščiau Apylinkių Valdybos bei Seniūnai atliks visus paruošiamuosius darbus, tuo sėkmingiau bus pravedti ir patys rinkimai.

Pasirašė: J. Barasas - Pirmininkas
J. Pauliukevičius - Sekretorius

PLB Vokietijos Krašto Valdybos Įgaliotiniai Bavarijoje ir Nordrhein-Westfalijoje

PLB Vokietijos Krašto Valdyba savo įgaliotiniais prie šių kraštų soc. ministerijų paskyrė sekančius asmenis: Kun. J. Tautkevičių - Bavarijai ir A. Boehm - Krutulytę - Nordrhein-Westfalijai.

Pabėgėliams užsieniečiams vizų paliosavimas vykstant užsienin

JTO Augštojo Komisaro įstaiga Vokietijoje per savo Biuletenį Nr. 19 iš 1962 m. sausio mėnesio praneša, kad benamiams užsieniečiams - Heimatlose Auslaender turintiems statusą panaikinamos kelionės vizos į sekančius kraštus: Prancūziją, Belgiją, Švediją, Norvegiją, Daniją ir Olandiją.

Tam pačiam biuletenyje dar kartą pabrėžiama, kad benamiai užsieniečiai socialinės globos srityje yra sulyginti su Vokietijos piliečiais.

Laisvosios spaudos atstovų konferencija Muenchene 1962.I.20

Muenchene, Petershof I.20 susirinko eiliniam posėdžiui pavergtųjų tautų laisvosios spaudos atstovų konferencijai. Posėdžiuose "Eltos - Informacijas" atstovavo J. Kairys. Po darbotvarkės buvo tolimesnei kadencijai išrinktas sekantis prezidiumas:

Pirmininkas	- Wolodymyr Lenyk (ukrainietis)
Pirmas Vicepirm.	- Ratko Parežanin (jugoslavas)
Antras "	- Theodor Arnold (rusas)
Generalinis sekr.	- Dr. Zoltan Makra (vengras)
Sekretorius	- Dr. Ion Emilian (rumunas)
Kasininkas	- Juozas Kairys
Nariai	- Dr. Franz Tiso (slovakas) ir Wladimir Bortnik (baltgudis).

IŠ BALFO VEIKLOS

Balfo Centro pranešimai. Balfo organizacija tvarkosi fiskaliniiais metais, t.y. nuo liepos 1 iki birželio 30, tačiau Balfo Centras statistikos reikalams suveda devinius ir kalendoriniais metais.

1961 metais Balfo Centre buvo 79.218 dolerių pajamų ir padaryta 75.226 doleriai išlaidų. Didžioji aukų dalis atėjo iš Balfo skyrių. Specialiai Vasario 16 Gimnazijai buvo surinkta ir persiųsta 23.301 doleris. 1668 nariai užsimokėjo nario mokesį. Be pinigų, Balfas metų bėgyje parūpino virš pusės milijono svarų maisto, bei surinko per 34.000 svarų rūbų, kurie buvo padalinti tremtiniais V. Vokietijoje.

Balfo šalpa 1961 metais. Visas maistas buvo nugabentas V. Vokietijos lietuviams. Jiems finansiškai paremti bei Balfo įstaigą Muenchene išlaikyti išleista arti 14.000 dolerių. Kitų kraštų lietuviams paremti Balfas išleido virš 15.000 dolerių pinigais. Didelės išlaidos padarytos maistui Vokietijon nugabenti bei individualioms siuntoms.

Balfo siuntiniai. Daug laiko ir darbo buvo skiriama individualioms siuntoms, kurių daugumaėjo už geležinės uždangos. Metų bėgyje išsiųsta 737 siuntės. Sio metu siuntoms į Lietuvą Balfas pats superka medžiagas, bet persiuntimą atlieka oficialios agentūros. Siuntiniam į Lietuvą Balfas jokių privilegijų neturi. Užkliuvusios siuntos buvo pakartotinai išsiųstos (kitos net tračią kartą) Balfui papildomai apmokant pašto išlaidas.

Balfo nariai. Paskutinių 5 metų laikotarpy Balfo narių skaičius pakilo visu trečdaliu, nes 1957 metais buvo 1129 nariai, o jau 1961 m. 1668. Daugiausia jų yra Detroite, dėka kėlios valdybos, ypač stropaus finansų sekretoriaus p. Č. Šadaikos, kuris jau ilgą laiką atsidėjęs Balfo narius verbuoja ir surenka iš jų nario mokesį.

Balfo direktoriatas ir centro valdyba kreipėsi į Balfo skyrius paskelbdama narių vajų. Tuo reikalu išsiuntinėtas specialus aplinkraštis. Didesnis narių skaičius mus, lietuvius, geriau atestuoja Washingtono bei panašiuose į Balfą tarptautinėse organizacijose.

Balfo nariu gali būti kiekvienas taurus lietuvis, jei tik jis užsimoka metams vieną dolerį nario mokesčio ir kiek gali talkina skyriaus valdybai šalpos lėšų organizavime.

Veiklos gairės 1962 metais. Balfo veikla artimoje ateityje daug nusižings. Besilankant valdžios įstaigose Washingtono patirta, kad ir 1962/63 metais Balfui maistas (apie 720.000 svarų) bus paskirtas. Iš Balfo malonės geras skaičius latvių ir estų gauna amerikoniško

maisto, tačiau parūpinti maistą 9.500 ukrainiečių tremtiniams Vokietijoje susidaro kaikurie formaliniai sunkumai. Juos sutvarkius, JAV vyriausybė pažadėjo duoti maistą per Balfą ir ukrainiečiams. Suprantama, ukrainiečių šalpos centras JAV turės padengti visas su to maisto gavimu surištas Balfo išlaidas.

Siuntos Lietuvon, Lenkijon ir kitur. Iš Lenkijos gauname labai daug prašymų ir stengiamės juos patenkinti. Vien 1962 m. sausio mėn. į t. r. pasiuntėme per 75 siuntinius. Tas labai apsunkina Centro tik 3 žmonių personalą, bet kitos išeities nėra. Lietuvon siunčiami vaistai kai kada pasiekia ligonį, jei jie siunčiami ne asmeniškai, o tai įstaigai - ligoninei, kuri davė receptą. Tačiau ir šis kelias nėra tikras.

Dėl vienos agentūros bankroto yra nukentėjusių siuntėjų, didėja persekiojimai tų, kurie siuntinius iš užsienio gauna. Tačiau tai neturėtų mus nuvilti, šalpa nutraukti. Reikėtų paramą siųsti tik tiems, kurie nebijo jos gauti. Čia verta pabrėžti, kad siuntiniai pakeičia dolerį į dešimt rublių ar net geriau, ir kad taip pasiunte Lietuvon savo savaitės uždarbį, ten jau suteikiame paramą, lygią gerai visų metų algai.

JAV Lietuvių šalpa per Balfą. Balfui nėra uždrausta šelpti savo tautiečius, gyvenančius JAV. Priešingai, valdžios pareigūnai labai pagyrė, kad mes kartis nuo karto skiriame sumas ir Amerikos lietuviams. Tam tikslui 1961 m. išleista 1.560 dolerių. Tačiau tai šalpai ryškiau išvystyti reikalinga skyrių talka. Jie ne tik privalėtų rekomenduoti Centrai šelptinus, bet ir stengtis tam tikslui sukelti lėšų. Balfas turi Tax Exempt privilegijas, o tai aukotojams turi dažri didėlės reikšmės. Naujų organizacijų ar specialių šalpos komitetų darbas vien dėl Balfo turimų privilegijų galėtų puikiai reikštis Balfo rémuose. Kodėl vengiama Balfo, gali paaiškinti tik patys naujų sąjūdžių ir fondų iniciatoriai. Kaip galima būtų sutelti lėšas ir panaudoti specialiai šalpai, švietimui lietuviams JAV, Balfo Centras visad mielai paaiškins ir talkins.

Balfo "nuostoliai" sausio mėnesyje. Balfo finansinė apyvarta sausio mėnesyje bus tikrai nuostolinga. Mat, šalpai tesurinkome apie 4.000, o išleisime arti 9.000 dolerių. Taigi sausio mėnuo bus vienas iš tų liesųjų. Susidarė ypatingai didelės išlaidos siuntiniams į Anapų ir pasiųsta 3.000 dolerių šalpai Vokietijoje, kurių nežinia ar užteks trijų mėnesių operacijoms. Kai New Yorko Balfo vajaus pinigai bus pervesti centro kason, "nuostoliai" sausio mėn. bus padengti.

Balfo operacijos nematuojamos nei mėnesiais nei dienomis, mat, lietuvių vargelis neturi ir nepaiso kalendoriaus. Lietuvių pagalbos prašymai, kaip amžina liepsnelė, tviskina Balfo Centro stalą. Gerų, taurių JAV lietuvių auka Balfui, kaip šaltinio srovė gesina brolių kančios ugnį. Kol kas duosnumas įveikė kančią, tikimės, kad ir toliau mūsų darbas ir aukos nepasitrauks iš tos kovos lauko.

L. Jankus

Kun. L. Jankus Balfo Reikalų Vedėjas

Balfo Įgaliotinio Muenchene pranešimas.

Vokietijos lietuviai, jų skaičius, kur jie gyvena, PL Bendruomenės ir Balfo santykiai

Išemigruoti į JAV vieni dėl nesveikatos ar amžiaus, kiti dėl mažos

Lietuvos kvotos negali. Čia likusieji turės gyventi ilgesnį laiką ar ir visą savo amžių. Įdomu, tat, peržvelgti kur ir kiek V. Vokietijoje lietuvių gyvenama.

Kas keliautų iš Vokietijos šiaurės nuo pat Danijos pasienio, pvz. Kiel į pietus iki Austrijos pasienio, pvz. Berchtesgaden (nuotolis oro linija apie 1.500 kilometrų), 97 miestuose ir miesteliuose rastų didesnes ar mažesnes lietuvių grupes bei grupėles. Šalia šių didesnių susigrupavimų, dar aptiksime pavienių asmenų ir šeimų, gyvenančių kaimuose. Vietovėse, kurias žemiau patieksime, rasime apie 8.500 lietuvių. Žinoma, čia pat susidursime su labai opiu klausimu, ką mes laikome lietuviu. Išskils dažnai minimas repatriantų ar klaipėdiečių lietuviškumas, o taip gi ir mišrių šeimų problemos (yra lietuvių vyrų, kurie vedė vokietaites ar kitas svetimtautes moteris). Daugelis lietuvių yra pramokinę savo žmonas lietuviškai ir tokiose šeimose ir vaikai kalba lietuviškai, bet rasime ir tokių, kur net abu tėvai lietuviai, o su vaikais kalbasi vokiškai...

Didelis lietuvių išsisklaidymas po didelį kraštą yra neigiamas veiksnys jų tvirtesniajam susiorganizavimui, vargo mokyklų tinklų išplėtimui ir kultūriniam veikimui. Antra, gal svarbiausia kliūtis, trūkumas šviesuolių ir aktingesnių asmenų. Vyresniųjų gretas ne tik emigracija išretino, bet ir amžiaus našta ar sveikatos nusilpimas trugdo jiems aktingiau reikštis. Jaunieji gi, kaip ir visuose kituose kraštuose, mažai teįsitraukia į lietuvių organizacinį gyvenimą. Vasario 16 Gimnazijos išmokslintas prieauglis ko ne visas išemigravo. Likusieji jos auklėtiniai studijuoja ir studijos užima visą jų laiką, o, be to, universitetiniuose miestuose mažai lietuvių gyvena, tat, jų lietuviška veikla reiškiasi daugiausia studentiniame judėjime. Dalis jaunimo metasi į amatus ir aukštesnio mokslo nesiekia. Turime apylinkių, kuriose reiškęsi organizuota lietuvių veikla tol, kol buvo gyvas ar sveikas jiems vadovavęs asmuo. Jam susirgus ar mirus, viskas pakrinka. Rasime ir priešingų pavyzdžių, kur apylinkė atsikuria, kai į ją atvyksta vienas veiklus asmuo, kaip tai neseniai įvyko Wuerzburge.

Šiuo rašiniu nesiekiamo visų lietuviško gyvenimo organizacinių sunkumų išsvarstyti, nes iš kurio nors centro Huettenfeld ar Muenchen neperžvelgsi visų vietos sąlygų. Juo norima pateikti tik bendrus duomenis ir paakinti apylinkių lietuvius pasisakyti, ko jie galėtų lietuviško darbo baruose imtis ir kokios tam kliūtys, nes iš toli žvelgiant yra nelengva atsakyti į klausimą, kodėl PL Bendruomenės veikia tik 56 vietose, o ne visose 97 vietovėse, kuriose lietuvių gyvenama.

Dažnai spaudoje, susirinkimuose ir pokalbiuose keliama PL Bendruomenės ir Balfu Vokietijoje santykių klausimas. Kai kurie primeta Balfui atsakomybę dėl Bendruomenės susilpnėjimo. Esą Bendruomenei buvęs suduotas didelis smūgis prieš dešimt metų atsiejant šalpos gėrybių skirstymą nuo reikalavimo mokėti solidarumo mokesť. Svarstant šį sunkų priekaištą, turbūt, tektų pastebėti, jog Bendruomenė, kaip pirmoji eilėje kitų lietuviškų organizacijų, stengdamosi apjungti savo eilėse visus lietuvius, siekianti Lietuvių Chartoje nubrėžtų augštų tikslų ir pasirįžusi veikti koį bus atkurta vėl nepriklausoma Lietuvos valstybė, neabejotinai turi savyje užtektinai gyvybingumo ir jai nereikalinga atsiremti į kurią kitą lietuvišką organizaciją. Bendruomenės savystovumo reikalauja ne tik jos orumas ir kilnūs tikslai, bet tai yra reikalinga ir jos narių lietuviškam visuomeniškam susipratimui kelti ir ugdyti. Balfu tikslai ir veikimo pobūdis yra skirtingi. Jis telkia lėšas, kurias panaudoja tik varge atsidūrusiems lietuviams šelpti, kai Bendruomenė stengiasi apjungti visus lietuvius tiek varguolius tiek ir prasigyvenusius.

Sėkmingesniajam lėšų sukėlimui ir Balfui svarbu savystovi veikla. Todė.

Balfas siekdamas pasireikšti kaip savita organizacija, panorė pats be tarpininkų savo sutelktas lėšas ar gėrybes šelpiamiems betarpiu pateikti, o iš antros pusės, Amerikos ir Vokietijos vyriausybės, kurių pirmoji teikia didelius gėrybių kiekius, antroji finansuoja tų gėrybių jūrinį ir Vokietijos viduje transportą, įpareigojo Balfą išdalinti gėrybes pagalbos reikalingiems pabėgėliams nestatant jiems jokių sąlygų bei reikalavimų.

Tikslu gėrybes kuo pigiausiu ir paprasčiausiu būdu išdalinti, Balfas įsteigė apylinkėse šalpos komisijas, bet nesteigė jokių atskirų bendruomenių, kaip kai kas mano.

Bendruomenės ir Balfo santykių bei bendradarbiavimo raidai pavaizduoti pateikiama lietuvių Vokietijoje gyvenamasis vietas ir skaičius, paskirstę apylinkes į 5 grupes. Balfui yra žinomos 97 lietuvių gyvenamųjų vietovės. Balfo šalpos komisijos veikia 77 vietovėse. Likusiose 20 apylinkių, kuriose šalpos komisijų nėra, reikalingieji pagalbos šalpa gauna iš vokiečių Carite ar kitų organizacijų. PL Bendruomenė veikia 56 vietovėse. Balfo ir Bendruomenės rajonavimai apylinkėmis yra kiek skirtingi ir todėl gali būti, kad Bendruomenė yra apjungusi kur nors dvi vietoves į vieną Bendruomenę. Balfo ir Bendruomenės rajonavimai pilnai sutampa 46 vietovėse. Iš jų 30 Bendruomenių pirmininkai yra kartu ir Balfo įgaliotiniai (žiūrėti I lentelę). Tuo būdu, šiose 30 vietų Balfo ir Bendruomenių darnų bendradarbiavimą užtikrina "personalinės unijos". Likusiose 16 vietovių nesusipratimų ar ginčų tarp Bendruomenės ir Balfo šalpos komisijų nepatirta.

Įdomu būtų ištyti, kodėl nesusikuria Bendruomenės IV ir V lentelėse išvardintose vietovėse. Kai kuriose jų, tiesa, grupelės yra labai mažos, kaip pvz. Berchtesgadene, Nemitz ir kitur ir galima daleisti, jog nėra tenais aktingesnių asmenų; bet rasime ir labai gausių grupių, kur, berods, dar ir inteligentų lietuvių gyvenama. Sunku būtų patikėti, jog, pvz. Salzgitter-Lebestedt būtų išblėsusi lietuviška dvasia tų iš Žemaitijos gilumos 1941 metais repatrijavusiųjų ūkininkų tarpe. Žinoma, jie čia jau gyvena 21 metai ir jau yra išaugusi išties nauja karta, bet dar neseniai veikė vargo mokykla ir neįtikėtina, kad nei vyresniesiems nei jaunesniesiems jau nerūpėtų lietuviybės reikalai. (Apylinkės Valdyba sudaryta, Nepriklausomybės minėjimas pravestas - apylinkė atgaivinta. Red.)

Jei šio rašinio paliestais klausimais susilauksime atgarsių, ypač iš vietų, juo būtų, gal šis tas atsiekta.

Vokietijoje gyvenančių lietuvių skaičiai ir vietovės

I. Apylinkės, kuriose PL Bendruomenės pirmininkai ir Balfo įgaliotiniai yra tie patys asmenys:

<u>Apylinkės</u>	<u>lietuvių skaičius</u>
1. Augsburg	54
2. Bamberg	114
3. Bensheim-Auerbach(Schwetzingen)	74
4. Burgsteinfurt	58
5. Diepholz	66
6. Dillingen	21
7. Dornstadt	6
8. Dortmund-Eving	119
9. Duesseldorf	206
10. Emlichheim-Gross Ringe	45
11. Emsdetten	46
12. Fuerth	14
13. Geesthacht-Spackenberg	109

14. Hagen/Westf.	-	115
15. Hannover	-	154
16. Heidesheim	-	70
17. Hohenfelde	-	8
18. Huettenfeld-Weinheim	-	89
19. Krefeld	-	178
20. Muelheim/Ruhr	-	52
21. Muenster/Westf. miestas		
22. " " apylinkė		550
23. Neumuenster	-	15
24. Pinneberg	-	36
25. Rastatt	-	55
26. Schnelldorf	-	6
27. Schongau	-	13
28. Sievershuetten	-	37
29. Stuttgart	-	339
30. Wuerzburg	-	56

V i s o 2.705

II. Apylinkės, kuriose veikia Bendruomenė ir Balfo šalpos komisijos, bet pirmininkai ir Balfo įgaliotiniai ne tie patys asmenys:

1. Bad Zwischenahn	-	340
2. Bocholt	-	89
3. Bremen	-	265
4. Gauting	-	12
5. Hamburg	-	420
6. Hanau	-	229
7. Ingolstadt	-	107
8. Kaiserslautern	-	234
9. Luebeck	-	336
10. Memmingen	-	260
11. Muenchen	-	144
12. Neustadt	-	197
13. Osnabrueck	-	105
14. Rendsburg	-	61
15. Vechta/Old.	-	24
16. Wetter/Ruhr	-	45

V i s o 2.858

III. Apylinkės, kuriose veikia Bendruomenė, bet Balfas gėrybių į jas nesiunčia:

1. Bensheim-Auerbach	-	34
2. Bielefeld	-	71
3. Duisburg	-	39
4. Essen	-	123
5. Miesau	-	27
6. Muenster b. Dieburg.	-	75
7. Nordwalde/Westf.	-	64
8. Nord-Hessen	-	25
9. Saarlouis-Roden	-	32
10. Weinheim	-	89

V i s o 580

IV. Apylinkės, kuriose veikia Balfo šalpos komisijos, bet neveikia

1. Amberg	-	52
2. Ansbach	-	17

3. Bad Kreuznach	14	-	33
4. Barsbeck		-	44
5. Berchtesgaden		-	4 (seneliai)
6. Blomberg		-	36
7. Deggendorf		-	21
8. Diecksanderkoog		-	14
9. Eckernfoerde		-	113
10. Edendorf		-	50
11. Ober Eselsberg/Ulm		-	117
12. Frankfurt		-	158 (PLB jau veikia)
13. Goldsiefe		-	12
14. Hof		-	26
15. Krempe		-	59
16. Leveste		-	25
17. Nemitz		-	4 (seneliai)
18. Neuburg		-	10
19. Niendorf		-	38
20. Nuernberg		-	14
21. Regensburg		-	14
22. Timmendorfer-Strand		-	43
23. Wesselburen		-	15

V i s o 919

V. Apylinkės, kuriose neveikia PLB ir Balfas gėrybių nesiunčia:

1. Aiberach-Eisa	-	90
2. Blumenthal	-	19
3. Bonn	-	122
4. Braunschweig	-	16
5. Edenkoben	-	27
6. Kiel	-	194
7. Meldorf	-	50
8. Nordleda	-	21
9. Osterholz	-	32
10. Rosenheim	-	28
11. Salzgitter	-	903
12. Schwaebisch-Gmuend	-	10
13. Schweinfurt	-	130
14. Senne	-	16
15. Trubermoor	-	12
16. Wiemsdorf	-	35
17. Wilstedt	-	26

V i s o 1.731

Iš viso visuose penkiuose sugrupavimuose gyvena 8.803 asmenys.

B r e m e n e ir jo artimose apylinkėse šiuo metu gyvena 265 lietuviai. Tai nauja lietuvių kolonija, susikūrusi 1959 m., po to, kai tų metų pavasarį buvo pradėta likviduoti didžiausia lietuvių stovykla Wehnen ir dalis šios stovyklos gyventojų buvo iškelti į Bremeną. Kiti Wehnene gyvenę lietuviai buvo nukelti į Hannover, Osnabrueck, Bad Zwischenahn. Kai į kitas vietas iškeltieji galėjo įsijungti į ten veikiančias Bendruomenes, Bremene ir Bad Zwischenahn jos buvo naujai sukurtos. Bremene naujai pastatytuose namuose buvo apgyvendinti ne tik iš Wehnen stovyklos atkeltieji, bet ir dar 141 asmuo naujai iš Lietuvos atvykusiųjų. Tai, turbūt, didžiausias naujai atvykusiųjų lietuvių skaičius, apgyvendintas viename mieste ar nepertoliausia nuo jo. Bremenas didelis miestas, lietuviai išsklaidyti

mieste ir priemiesčiuose, o kai kurie apgyvendinti net 30 kilometrų nuo Bremeno. Malonu, kad senieji pabėgėliai ir naujai atvykusieji susijungė ir sutartinai sukūrė PL Bendruomenę ir Balfo šalpos komisiją. Kaip ir Bendruomenės vykdomuosius organus, taip ir į Balfo šalpos komisiją išsirinko veikėjus iš abiejų grupių. Kitaip ir negalėjo atsitikti, nes naujai atvykusiųjų tarpe tiek daug tikriausių lietuvių, kurie net ir vokiečių pilietybės iškart negavo, su gryniausiomis lietuviškomis pavardėmis, kaip: Bieliauskai, Balsaičiai, Batučiai, Jasaičiai, Kaminskai, Kairiai, Kazokai, Lukoševičiai, Lioliai, Razgai, Tysliavai, Urbšaičiai, Viltrakiai ir daugelis kitų. Tik reta jų šeima nėra iškentėjusi sunkiausių komunistinių persekiojimų - kalinimų ir Sibiro tremties. Daug jų artimųjų - vyrų, žmonių, motinų, tėvų ar vaikų žuvo Sibire nuo sunkaus darbo, bado ir šalčio. Iškentėjusieji trėmimus ir persekiojimus daugelis jų prarado sveikata. Dėl to ir čia kūrimasis jiems nėra lengvas dalykas. Palaužtos sveikatos, nemokėjimas gerai vokiečių kalbos kūrimąsi sunkina. Nauja aplinka bei sąlygos yra neįprastos, svetimos. Tačiau jie patenkinti gali gyventi be baimės ir naudotis demokratinėmis laisvėmis bei teisėmis.

Darniai visų lietuvių jungčiai ir bendruomeninei veiklai vystyti gelbsti aktyvūs inteligentai, kaip Lietuvių Evangelikų Senjoras kun. A. Keleris, J. Sėdaitis, Pr. Bieliauskas ir kiti. Jie skaitlingai lanko susirinkimus, kuriuose svarstomi Bendruomenės ar šalpos reikalai ir puoselėjama lietuviybės dvasia ir tėvynės meilė.

Vėl vienas miręs lietuvis. 1962 m. sausio 31 d. mirė Petras VASILIAUSKAS. Veličnis buvo gimęs 1876 m. Račiūnų kaime, Vyštyčio valsčiuje, kur iki 1944 m. ūkininkavo. Paskutiniu metu gyveno Vechta, senelių namuose. Palaidotas vasario 5 d. Vechta miesto kapuose. Iš jo artimųjų pasiliko žmona.

Gotischer Dom - aus Schnee gebaut

Tokia antraštė "Memminger Zeitung" Nr. 15 iš šių metų, aprašo, kaip lietuvis Stanislovas Kinčinas per keletą dienų iš sniego padarė kelių metrų aukščio bažnyčią, kurios bokšte švyti auksinis kryžius. Bažnyčia su menininku nufotografuota greta straipsnio. Toliau laikraštis paduoda kiek žinių apie šį tylųjį mūsų menininką. Menininkas yra kilimo nuo Mažonkių, kur jis buvo, kaip bažnyčių altorių statytojas. Šiuo savo darbu, rašo laikraštis, Kinčinas norėjo parvaizduoti Vilniaus katedrą, tačiau užėjęs šiltas oras ir lietus, planą sugriovė. Tokiu būdu Kinčinas nuo savo plano padaryti Vilniaus Katedrą atsisakė ir pasieškojo, kaip pavyzdį vienos prancūziškos bažnyčios, stovinčios netoli Reims, kurios stogas ir kitos dalys buvo stabylesnės. Menininkas dirbo pagal brėžinius. Laikraštis labai apgailėstauja, kad toks kūrinys padarytas iš sniego ir gali kelių dienų jį lietus sunaikinti. Menininkas Kinčinas gyvena Memminge.

Iz. Rugienius
Balfo Įgaliotinis
Vokietijoje

Vokiečių karys gyveno, kaip lietuviai

Kaip "Rhein-Neckar-Zeitung" iš 1962.I.29 praneša, šiomis dienomis iš Lietuvos grįžo vienas 44 metų vyras su žmona ir mažu vaikučiu, buvęs vokiečių kareivis. Tai Burggriesbach-Pfalze vietovės gyventojas Leo "Hilmer" pavarde, kur jis, kaip 23-metis 1941 buvo paimtas vokiečių kariuomenėn. Atrodė, kad šiam vokiečiui išviso nepavyks savo tėvynės pamatyti. Jis jau vadinosi lietuvišku vardu Vizgirda ir pabėgęs iš Sibiro karo stovyklos bastėsi po Lietuvą, kol surado padorius lietuvius ir šie jį priglaudė. Nuo tada jis pradėjo save laikyti Klaipėdos Krašto vokiečiu. 1955 m. vedė lietuvę vardu Aldoną. Kuomet, jis kaip vokietis, padavė pareiškimą grįžimui Vokietijon, niekas tuo nenorėjo tikėti. Šį visą laiką jo tėvai nieko apie jį nežinojo. Galite suprasti motinos džiaugsmą, kada sūnus po tiek metų odisėjos sugrįžo sveikas ir gyvas namo. Gaila tik, kad tėvui sulaukti nepavyko - jis žuvo automobilio katastrofoje praeitais metais.

DAR KIEK ŽINIŲ IŠ APYLINKIŲ

Bad Zwischenahn. Čia II.14 įvyko visuotinas susirinkimas, kuriame buvo išrinkta nauja apylinkės valdyba sekančios sudėties: p-kas P. Kazirskis, išdininkas - L. Lankutis ir sekretorius - Vl. Damb-rauskas. Buvo nutarta dėti pastangas ir netrukus įsteigti vargo mokyklą. Čia pat buvo paminėtas Nepriklausomybės atgavimas. Pritaikytą pamokslą po pamaldų pasakė kun. Girčius.

Hannoveris. Čia II.17 visuotiname susirinkime buvo išrinkta nauja apylinkės valdyba sekančios sudėties: p-kas V. Šukys, sekretorius - J. Kidulis, išdininkas - A. Nomeika ir išd. padėjėja - E. Aleksaitė. Kontrolierium - išrinktas I. Apyrubis.

Nord-Hessen. II.18 čia įvyko narių visuotinas susirinkimas, kurį pravedė apylinkės seniūnas I. Šmigelskis, kartu apibūdindamas ir Nepriklausomybės atgavimo sukaktį ir jos reikšmę mūsų tautai. Seniūnas Šmigelskis ragino visus susirinkusius dirbti lietuvišką bendruomenišką darbą, ragino siųsti vaikus Vasario 16 Gimnazijon. Susirinkimas nutarė steigti ir vargo mokyklą, kurios mokytoju sutiko būti pats seniūnas.

A. Mariūnas, Frankfurto Ralfo Įgaliotinis, padarė pranešimą šalpos reikalais, kuri esanti keleriopa: piniginė, maisto, drabužių, be to, gali būti tarpininkaujama buto, amatų ir emigracijos reikalais.

LIETUVIŲ KATALIKŲ SIELOVADOS VOKIETIJOJE PRANEŠIMAS IŠEIVIŲ SUVAŽIAVIMO REIKALŲ ROMOJE

Minint pop. Pijaus XII konstitucijos "Exul Familia" dešimtmetį, kuria buvo naujai pertvarkytas išeivių religinis aptarnavimas, yra rengiamas viso pasaulio išeivių katalikų suvažiavimas Romoje š.m. rugpiūčio mėn. 3-6 dienomis. Vokietijos lietuviai katalikai, norintieji dalyvauti šiame suvažiavime, prašomi nedelsiant užsiregistruoti pas savo rajono lietuvių kunigą arba tiesiai Sielovadoje: Dieburg - Hessen, Minnefeld 34, vėliausia iki š.m. balandžio mėn. 1 d. Iš Vokietijos bus vykstama traukiniais. Numatyta 3 specialūs traukiniai: vienas iš Hannover, du iš Dortmund. Vienas jų eis per Freiburgą ir Šveicariją, kiti du - per Muencheną ir Austriją. Kelionė ir pragyvenimas asmeniui kainuos apie DM. 250.-. Pav., iš Hannover: DM. 238.-, iš Muencheno DM. 180.- ir t.t. Kelionei reikia rezervuo-

ti laikas nuo rugpiūčio 1 iki 10 dienos. Registruojantis įmokama DM. 50.-. Likusioji suma sumokama vėliau. Prašome registruotis taip pat tuos asmenis, kurie mano vykti savomis priemonėmis. Jie irgi gali būti apgyvendinami lietuvių šv. Kazimiero kolegijoje, kartu su kitais suvažiavimo dalyviais lietuviais ir įjungti į bendrąją suvažiavimo programą. Tokiu atveju pragyvenimas kainuos apie DM.80.-.

Pagrindiniai suvažiavimo programos punktai:

1. Audiencija pas šv. Tėvą Joną XXIII.
2. Iškilmingos pamaldos šv. Petro bazilikoje.
3. Bendri Kryžiaus keliai kolozejuje.
4. Iškilmingas visų tautybių susirinkimas su tautinėmis programomis.
5. Katakombų, bazilikų lankymas ir bendrai Romos apžiūrėjimas.
6. Atskirų tautybių parengimai. Lietuviai pramato iškilmingai paminėti Maironio 100 metų sukaktį.

Lietuvių centras: Lietuvių Kolegija, Roma, Via Casalmontferat 20. Tikimasi, kad gausiai dalyvaus lietuviai iš visų laisvojo pasaulio kraštų. Vakarų Vokietijos lietuviai yra kviečiami pasinaudoti šia proga ir kuo skaitlingiausiai dalyvauti šiame sąskrydyje.

Tėv. Alfonsas Bernatonis OFM Cap
Sielovados Direktorius

IŠ VASARIO 16 GIMNAZIJOS GYVENIMO

Vasario 16 šventės minėjimas. Kasmet ši šventė yra Gimnazijos iškilmingai minima, nes jiniai drauge yra ir jos vardadienis. Visa diena yra skiriama jai. Šiemet programa tai šventei paminėti buvo gan gražiai paruošta.

Pamaldas katalikams laikė pats Sielovados Direktorius Tėv. A. Bernatonis, pasakydamas atatinkamą pamokslą. Evangelikams pamaldas laikė kun. Klumbys. Iškilmingas minėjimas įvyko 15 val. gimnazijos salėje. Tarus Gimnazijos Direktoriui atidarymo žodį, tai dienai pritaikintą paskaitą skaitė Dr. P. Karvelis. Paskaitininkas padarė trumpą lietuvių tautos ir valstybės apžvalgą ir nurodė gyvenančių laisvame pasaulyje lietuvių, ypač jaunosios kartos tolimesnius uždavinius. Kalbėtojas ragino Vasario 16 Gimnazijos moksleivius jau mokyklos suole domėtis savo tautos reikalais, kaip tai yra darę caristinio laikotarpio lietuviai moksleiviai, ir išėjus iš Gimnazijos aktingai įsijungti į kovotojų už Lietuvos laisvę eiles.

Gana plačią meninę dalį sudarė moksleivių choro darniai sudainuotos dainos, eilėraščiai ir jaunesniųjų grupės gražiai pašokti tautiniai šokiai.

Vakare buvo 3-jų veiksmy vaidinimas "Pušelės sužiedotuvės", kurį, pagal J. Daumanto "Partizanus" scenai paruošė mokyt. St. Vykintas.

Šokių grupės pasirodymai. Po vasaros atostogų tautinių šokių grupė buvo pairusi, nes keletas jos dalyvių apleido Gimnaziją. Paskutini laiku vėl pavyko paruošti naujus šokėjus. Mažųjų ir didžiųjų tautinių šokių grupės yra labai pageidaujamos įvairių parengimų proga. Mažųjų grupė gražiai pajavairino Vasario 16 minėjimą Kaiserslauterno lietuvių kuopoje, o abi drauge tautinių šokių grupės sužavėjo gausiai susirinkusią įvairių tautybių publiką į PLB Vokietijos Krašto Valdybos suruoštą Nepriklausomybės paskelbimo šventės minėjimą Stuttgarte (vasario mėn. 18 d.).

Vargai, rūpesčiai.

Padidėjus žiemos laikotarpiu išlaidoms, iškyla ir finansinių sunkumų. Būrelių siunčiamų įnašų nepakanka, o iš vietos įstaigų tuo tarpu turimi tik pažadai.

Tuos sunkumus galėtų palengvinti būreliai greičiau atsiteisdami už praėjusius ir einamuosius mėnesius, o taip pat ir atskiri geradariai. Būtų gera, jei ši informacija rastų tinkamo atgarsio.

Netvarkos į Gimnazijos veiklą įnešė kiek stipriau šią žiemą pasireiškęs gripas. Sirgo nemaža dalis moksleivių, o taip pat ir mokytojų. Kiti ir dabar sirguliuoja.

BEGLIS Ignas, sūnus Viktoro, gim. 1913 m.

BERNONIS Bronius, sūnus Broniaus, gim. 1914 m. Šilutėje.

BIVAS Bronius, sūnus Broniaus, gim. 1914 m. Šilutėje.

DAKŪS Viktoras, sūnus Viktoro, gim. 1912 m. Šilutėje.

ELMERTIS Jonas, sūnus Jono, gim. 1916 m. Šilutėje.

ČALČIKIUS Petras, sūnus Jono, gim. 1922 m. Šilutėje.

ČARNOCHAVIČIUS Jonas, sūnus Jono, gim. 1916 m. Šilutėje.

KOVIŠKIS Jonas, sūnus Jono, gim. 1923 m.

KULIŠIS Vladas, sūnus Jono, gim. 1915 m. Šilutėje.

KULIAUSKAITIS Jonas, sūnus Jono, gim. 1927 m. Šilutėje.

KATEIKO Ignas, sūnus Jono, gim. 1923-1926 m.

KORČIUS Viktoras, sūnus Viktoro, gim. 1927 m.

KORDOŠIUS Marius, sūnus Jono, gim. 1925 m. Šilutėje.

KOSKALIS Jonas, sūnus Jono, gim. 1926 m. Šilutėje.

KANTELIS Andrius, sūnus Andriaus, gim. 1914 m. Šilutėje.

NOVODOMIS Kostas, sūnus Jono, gim. 1916 m.

NOVODOMIS Julijus, sūnus Jono, gim. 1919 m. (Kostas)

SPRATKUS Ignas, sūnus Jono, gim. 1914 m. Šilutėje.

ŠILKINIS Bronius, sūnus Broniaus, gim. 1914 m. Šilutėje.

ŠIMPA Antanas, sūnus Antano, gim. 1906 m. Šilutėje.

ŠVABAS Ignas, sūnus Ignas, gim. 20.3.1923 m.

ŠVABAS Ignas, sūnus Ignas, gim. 1923 m.

ŠVABAS Ignas, sūnus Ignas, gim. 1923 m.

ŠVABAS Ignas, sūnus Ignas, gim. 1923 m.

ŠVABAS Ignas, sūnus Ignas, gim. 1923 m.

ŠVABAS Ignas, sūnus Ignas, gim. 1923 m.

Paštatas Bronius, sūnus Broniaus, gim. 1914 m. Šilutėje.

Paštatas Bronius, sūnus Broniaus, gim. 1914 m. Šilutėje.

Paštatas Bronius, sūnus Broniaus, gim. 1914 m. Šilutėje.

1962 m. sausio mėn. 26 d.

PER TARPTAUTINI IR VOKIETIJOS RAUDONUOSIUS KRYŽIUS PAJIEŠKOMI
ŠIE ASMENYS:

AGINSKAS Albertas, sūnus Nikolo, gim. 1924-1925 Lietuvoje.
ASTRAUSKAS SIGMAS, sūnus Sigmo, gim. 4.12.1927 Plungės apskr.
AUKSCHTUOLIS Vincas, sūnus Simono, gim. 1921 m. Ukmergės apskr.
BEGELIS Juozas, sūnus Viktoro, gim. 1923 m.
BERNOTONIENĖ Eleonora-Brigitta, gim. Grinčalaitė, duk. Jono.
CVIKLAS Jurgis, Aneli-Trunsutė, Andrius ir Bronius.
DARULIS Viktoras, sūnus Antano, gim. 1912 m. Ukmergės apskr.
FELSNERIS Jonas, sūn. Jono, gim. 1898 m. Klaipėdoje.
GALALTITIS Petras, sūnus Jegor, gim. 1922 m. Saračiuje.
JANUSCHAUSKAS Jonas, sūnus Igno, gim. 19.6.1926.
KOVJASI Jonas, sūnus Kazimiero, gim. 1923 m.
KUIALIS Vilius, sūnus Jono, gim. 1915 m. Švenčionių apskr.
KULAKAUSKIENĖ Janina, duktė Sergejaus, gim. 7.3.1927 m. Šiauliose.
MATZANKO Iwan, sūnus Ipolito, gim. 1923-1926 m.
MOROSAS Izidorius, sūnus Jurgio, gim. 1927 m.
MORDOSAITĖ Monika, duktė Juozo, gim. 1925 m. Utenoje.
MOSKALIŪNAS Stasys, sūnus Antano, gim. 1926 m. Pabradėje.
NAMITSKAS Andrius, Bronė-Trunsutė, Andrius ir Bronė
NOVOGRUDSKIS Kostas, sūnus Julio, gim. 1908 m.
NOVOGRUDSKIS Julius, sūnus Julio, gim. 1919 m. (broliai)
STRAVINSKAS Ignas, sūnus Flōrino, gim. 1914 m. Tauragės apskr.
ŠTISNIKS Gotmann, gim. 6.6.1904 m. Šilutėje.
TIMPA Artur, sūnus Ludwigo, gim. 1906 m. Šilutėje.
TVARDAISKIS Eugenius, sūnus Viktoro, gim. 20.5.1923 m.
URBONOV Stella, gim. 1910/11 (?)
VENSKUS Kazys, sūnus Kazio, gim. 21.2.1908 m.
VILEIŠIS Paulius, gim. 31.12.1926 m.
VERŠULIS Petras, sūnus Jurgio, gim. 1924 m.
ŽEMAITAITIS Kasparas, sūnus Jono.

Pastaba: Pavardės, vardai ir vietovardžiai pajieškomųjų sąrašuose pateikiami taip, kaip jie mums buvo iš atatinkamų institucijų pranešti.